

Protocol de prevenció, detecció i abordatge de l'assetjament i abús sexual CNSF

1. Introducció:

El CNSF rebutja i és intolerant davant de qualsevol forma de d'assetjament o abús. La creació d'accions de prevenció és la millor manera d'evitar-les o minimitzar els riscos, però serà sempre actor en denunciar i acompanyar a les víctimes en el cas de produir-se.

El contacte corporal és un element essencial en l'activitat física i l'esport. La millora del rendiment de l'esportista comporta canvis i usos corporals que inevitablement impliquen contacte entre esportistes, entrenadors o entrenadores, família, personal mèdic i altres especialistes.

Així, en la majoria dels esports els tècnics donen instruccions als i a les esportistes i usuaris mitjançant el contacte físic (per exemple en l'adopció d'una posició correcta en un exercici). El contacte físic, la proximitat corporal, tocar, donar copets o abraçar són accions que formen part de l'univers conductual de l'esport.

És important que tinguem el coratge d'afrontar i mostrar les emocions que sorgeixen en aquestes situacions. Conèixer i entendre les emocions és una necessitat lligada al creixement tant dels nens i nenes com dels joves que fan esport. Sense contacte físic, l'expressió dels nostres sentiments (d'alegria, de suport, d'equip...) no seria la mateixa.

Aprendre, entrenar i competir construeix una relació mental, social i emocional entre esportistes i usuaris, tècnics, i entre representants i dirigents de les entitats.

2. Marc legal:

Al voltant de la violència sexual hi ha diferents normatives europees, estatals i catalanes. A continuació s'exposen els marcs normatius més propers, d'àmbit estatal i català

ÀMBIT ESTATAL

- El Codi civil¹, en la modificació de l'any 1981², estableix la majoria d'edat als 18 anys a tots els efectes. No obstant, abans de complir els 18 anys, el i la menor pot decidir en alguns aspectes, i un d'aquests és el *consentiment sexual*, com recull el Codi penal.

CLUB NATACIÓ SANT FELIU

C/Montserrat s/n – Tel. 93 666 14 44 - Web www.cnsf.cat
08980 Sant Feliu de Llobregat. (Barcelona) – Correu Electrònic: info@cnsf.cat

- El Codi penal³, en la modificació de l'any 2015⁴, estableix que l'edat per al consentiment sexual és als 16 anys, quan anteriorment a aquesta modificació l'edat era de 13 anys. Així, l'actual article 183.1 del Codi

1 Reial decret, de 24 de juliol de 1889, pel qual es publica el Codi civil (*Gaceta de Madrid* núm. 206, de 25 de juliol de 1889)

2 Llei estatal 11/1981, del 13 de maig, de modificació del Codi civil en matèria de filiació, pàtria potestat i règim econòmic del matrimoni (BOE núm. 119 de 19 de maig de 1981)

3 Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal (BOE núm. 281 de 24 de novembre de 1995)

4 Llei orgànica 1/2015, de 30 de març, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal (BOE núm. 77 de 31 de març de 2015)

El Codi penal disposa que “Aquell que realitzi actes de caràcter sexual amb un menor de setze anys serà castigat com a responsable de l'abús sexual amb pena de presó de dos a sis anys”.

- La Llei orgànica 1/1996, de protecció jurídica del menor⁵, en la modificació de l'any 2015⁶ per a l'accés i exercici a les professions, oficis i activitats que impliquin contacte habitual amb menors, estableix el requisit de no haver estat condemnat per sentència ferma per algun delictes de naturalesa sexual. Aquesta circumstància s'ha d'acreditar amb el certificat negatiu del “Registro central de delincuentes sexuales”. Això significa que les mateixes empreses o entitats d'aquest sector són les responsables de demanar aquest certificat a totes les persones que intervenen en les activitats en què participin menors d'edat.

ÀMBIT CATALÀ

- La Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista⁷, té per objecte l'erradicació de la violència masclista i la remoció de les estructures socials i dels estereotips culturals que la perpetuen, amb la finalitat que es reconegui i es garanteixi plenament el dret inalienable de totes les dones a desenvolupar la pròpia vida sense cap de les formes i dels àmbits en què aquesta violència es pot manifestar. Així, la violència masclista també es produeix en l'entorn esportiu i està relacionada amb la violència sexual que pateixen, especialment, les dones i noies, tot i que a l'esport aquesta violència no es limita exclusivament al gènere femení. Existeixen estudis de recerca científica catalana i internacional que evidencien que la violència sexual a l'esport afecta ambdós gèneres.

5 Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil (BOE núm. 15 de 17 de gener de 1996)

6 Llei estatal 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència (BOE núm. 180 de 29 de juliol de 2015)

agenciaparera.com
agenciaparera.cat
Assegurances

CLUB NATACIÓ SANT FELIU

C/Montserrat s/n – Tel. 93 666 14 44 - Web www.cnsf.cat
08980 Sant Feliu de Llobregat. (Barcelona) – Correu Electrònic: info@cnsf.cat

7 Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista (DOGC núm. 5123, de 2 de maig de 2008)

- La Llei 11/2014, per a garantir els drets de les persones LGTBI8, té per objecte establir i regular els mitjans i les mesures per fer efectiu el dret a la igualtat i a la no-discriminació per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere, en els àmbits, tant públics com privats, sobre els quals la Generalitat i els ens locals tenen competències. Així, l'article 14 de la Llei exposa tots els àmbits en què les administracions públiques de Catalunya han de garantir i vetllar per la incorporació d'activitats per a la no-discriminació i, concretament, especifica els àmbits de la cultura, el lleure i l'esport.
- La Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes⁹, té per objecte establir i regular els mecanismes i recursos per fer efectiu el dret a la igualtat i a la no-discriminació per raó de sexe en tots els àmbits, etapes i circumstàncies de la vida. L'article 30 d'aquesta Llei regula específicament les polítiques esportives en aquesta matèria.
- El Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya¹⁰ aprovat per acord de Govern, estableix criteris bàsics, clars i homogenis per possibilitar i afrontar el problema dels maltractaments a infants i adolescents abordant la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació. Aquest Protocol inclou l'àmbit de l'esport com un dels àmbits clau en la detecció, conjuntament amb els centres escolars, els espais de lleure i els centres de salut.
- El Decret Legislatiu 1/2000, Text únic de la Llei de l'esport¹¹, estableix, entre els principis rectors de la política esportiva de la Generalitat de Catalunya, el foment de l'activitat física i l'esport com a hàbit de salut, així com vetllar perquè la pràctica esportiva estigui exempta de violència. Així, en compliment d'aquests principis rectors, l'Administració esportiva ha de vetllar per un esport lliure de qualsevol manifestació de violència que atempti contra la integritat i la dignitat de les persones per raó de sexe, orientació sexual, identitat o expressió de gènere, i desenvolupar les polítiques contra la violència sexual a l'esport.

8 Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia (DOGC núm. 6730, de 17 d'octubre de 2014)

9 Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes (DOGC núm. 6919, de 23 de juliol de 2015)

10 ACORD GOV/97/2017, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya (DOGC núm. 7416, de 20 de juliol de 2017)

11 Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport (DOGC núm. 3199, de 7 d'agost de 2000)

agenciaparera.com
agenciaparera.cat
Assegurances

CLUB NATACIÓ SANT FELIU

C/Montserrat s/n – Tel. 93 666 14 44 - Web www.cnsf.cat
08980 Sant Feliu de Llobregat. (Barcelona) – Correu Electrònic: info@cnsf.cat

3. Objectiu:

L'objectiu d'aquest protocol és:

1. Prevenir possibles situacions d'assetjament i/o abús sexual entre professionals i esportistes/usuaris del CNSF.
2. Establir un procediment d'actuació davant d'indicis de situacions d'assetjament i/o abús sexual.
3. Promoure un context social de rebuig i una adequada resposta davant de qualsevol modalitat de violència sexual contra adults i persones menors d'edat.

4. Prevenció:

El CNSF implanta mesures preventives per tal d'evitar i minimitzar els riscos de casos i situacions d'assetjament o abús sexual en tots els àmbits de gestió de les persones.

1. Creació d'un espai favorable de diàleg en què els esportistes i professionals puguin parlar de forma oberta sobre temes difícils en el context esportiu. El diàleg és fonamental per aconseguir un millor treball en equip i prevenir situacions èticament dubtoses.
2. Requerir al personal de forma anual, el certificat negatiu del "Registro central de delincuentes sexuales" per totes aquelles persones d'àmbit laboral i també aquelles que estan o poden estar en contacte amb menors.
3. Identificació dels riscos potencials associats a les activitats esportives i mesures preventives:
  - *Piscines i gimnàs* (durant els entrenaments): realitzar les xerrades individuals a peu de piscina, a la vista de la resta de companys, o bé estar dos tècnics o tècniques presents en el moment de la xerrada.
  - *Vestidors*: vestidors diferenciats per a homes i dones, sempre que sigui possible, separar menors dels adults; en cas d'haver adults en el vestidor, comptar amb dos tècnics, en la mesura del possible.
  - *Sales de serveis complementaris* (fisioteràpia, psicologia, gimnàs, etc): fer públic l'horari d'utilització de la sala i fer coneixedor al Director Tècnic del nom del professional i del pacient que es consulta en cada moment; no tancar amb clau la porta de la sala, indicant que la sala està ocupada.

agenciaparera.com
agenciaparera.cat
Assegurances

CLUB NATACIÓ SANT FELIU

C/Montserrat s/n – Tel. 93 666 14 44 - Web www.cnsf.cat
08980 Sant Feliu de Llobregat. (Barcelona) – Correu Electrònic: info@cnsf.cat

- *Despatxos* (reunions amb esportistes, tècnics, etc): la majoria de despatxos tenen les parets de vidre; no tancar la porta amb clau; en cas de ser un despatx que no es veu l'interior, controlar l'ús mitjançant un registre d'ús on constarà l'horari i les persones que han fet ús del mateix.
  - *Farmaciola*: No tancar mai la porta de la mateixa, excepte que hi hagi un tema d'imatge de la persona, en aquest cas sempre hi haurà dos tècnics amb el menor.
  - *Habitacions* (lloc de descans i pernocta al llarg d'una competició o concentració): els menors d'edat no podran compartir habitació amb un adult (excepte permís exprés per part dels tutors legals); les habitacions dels menors hauran de ser, com a mínim, dobles; controlar les visites pel responsable de l'expedició.
  - *Desplaçaments*: Els desplaçaments sempre seran col·lectius, els menors d'edat no podran fer un desplaçament sols amb un tècnic sense permís exprés dels tutors legals.
4. Cal considerar les següents recomanacions, que són sempre responsabilitat de la persona adulta, no del nen o de la nena:
- L'adult/a és qui ha de crear l'atmosfera i l'entorn en el qual els i les atletes perceben que la seva integritat corporal i el seu dret a l'autodeterminació sexual no estan en perill. Això significa, per exemple, que una persona pot parlar també dels temes difícils i sentir-se segura a l'hora d'expressar les seves opinions lliurement en el context esportiu. L'adult/a ha d'escoltar els nens, nenes o joves i ha de prendre's les seves explicacions i opinions seriosament.
  - L'adult/a s'ha d'abstenir de realitzar qualsevol actuació o donar un tractament que afecti la dignitat personal dels i les esportistes, i a més a més s'ha d'abstenir d'interferir en la vida privada dels i les esportistes més enllà del que sigui estrictament necessari per aconseguir l'objectiu comú acordat.
  - L'adult/a no ha de cometre cap acte d'abús sexual, d'abús de poder ni d'assetjament sexual de cap mena envers als i a les esportistes/usuaris. Això significa, per exemple, que l'adult/a no ha de satisfer les seves necessitats sexuals o impulsos agressius amb els o les joves, ni crear una atmosfera "carregada" sexualment.
  - Els actes i relacions sexuals entre un adult/a i un o una esportista/usuària menor no estan permesos sota cap circumstància i seran contemplats com a abusos sexuals. Això també s'aplicarà a les relacions entre esportistes menors i esportistes majors d'edat que no tinguin el consentiment dels tutors legals.
  - L'adult/a no ha de tocar l'esportista de tal manera que el contacte pugui ser raonablement interpretat com de naturalesa sexual o eròtica per alguna de les dues parts. Aquest seria el cas de tocar deliberadament (o fer que una

agenciaparera.com
agenciaparera.cat
Assegurances

CLUB NATACIÓ SANT FELIU

C/Montserrat s/n – Tel. 93 666 14 44 - Web www.cnsf.cat
08980 Sant Feliu de Llobregat. (Barcelona) – Correu Electrònic: info@cnsf.cat

altra persona ho faci) els genitals, natges o pits. Per l'esportista, poden ser desagradables, per exemple, les següents situacions: Donar la mà un temps massa llarg en trobades o comiats; Una abraçada amb intenció de bes; Estrènyer el cos del o la jove, etc...

- L'adult/a ha d'abstenir-se de manifestar verbalment intimitats sexuals explícites o implícites, i ha d'intervenir si observa aquest tipus de llenguatge entre els infants o els nois i noies. Això inclou comentaris impregnats de sexualitat com per exemple: Correccions grolleres i insults.; Acudits "verds" sota el pretext que l'humor ho justifica tot; Preguntes irrellevants sobre la vida sexual de l'esportista.
- El comportament de l'adult/a ha de ser respectuós amb els i les esportistes/usuàries en totes les situacions (durant els cursos, entrenaments, jocs, viatges, etc), i també ha de ser així en espais com vestidors, habitacions, desplaçaments, etc.... En el desenvolupament des de l'adolescència cap a la vida adulta les relacions de poder poden ser problemàtiques, especialment a certes edats i particularment si qui ocupa la posició de poder (per exemple l'entrenador o tècnic) és el propi pare o mare. Per aquest motiu és recomanable que els i les esportistes de més de 15 anys d'edat rebin el mateix tractament que la resta de membres de l'equip i que, per exemple, durant els viatges les persones adultes no comparteixin habitació amb les joves.
- El nen o la nena, o el noi o noia mai no han de tenir la sensació que s'espera algun tipus de "servei" sexual com a agraïment per les beques o serveis que els hagin facilitat les persones adultes.
- És responsabilitat de l'adult/a negar-se a iniciar actes o relacions basades en els suggeriments sexuals fets pels i les joves, ja que els infants i adolescents no necessàriament són conscients de les conseqüències que poden tenir aquest tipus d'iniciatives. Els sentiments d'afecte i enamorament cap a un adult/a de vegades responen a la consideració de l'adult/a com a ídol. La persona adulta ha de conèixer la seva pròpia responsabilitat en les situacions en les que els i les joves manifesten sentiments d'enamorament cap a un adult/a amb posició de poder (entrenador, entrenadora, delegats i delegades, etc.). L'adult/a no ha de respondre a aquest tipus d'afecte, sinó establir de forma sensata i amb bones maneres els límits adequats de comportament i relació.

5. Difusió del contingut del protocol i facilitar la deguda formació, informació i sensibilització en aquesta matèria entre els seus esportistes i tècnics de totes les seccions.

agenciaparera.com
agenciaparera.cat
Assegurances

5. Detecció i actuació:

La detecció de l'assetjament i/o abús sexual consisteix a reconèixer o identificar una possible situació d'assetjament o abús sexual. La detecció és la primera condició per a poder intervenir en estos casos i possibilitar així l'ajuda a la víctima que pateix aquest problema. Ha de ser el més ràpida possible per a evitar la gravetat de conseqüències i incrementar les possibilitats d'èxit de la intervenció, tractar les seqüeles, prevenir la repetició, etc.

L'assetjament i/o abús sexual pot presentar-se de les següents maneres (tant de l'adult cap al menor, com entre menors, que en cas de donar-se també s'ha d'actuar):

- Mofes i insults de connotació sexual
- Gesticulacions o expressions facials o corporals de naturalesa sexual
- Suggestiments i comentaris de naturalesa sexual en relació al propi cos, la vestimenta, la vida privada, l'orientació sexual, la discapacitat, etc.
- Tocaments de naturalesa sexual (pessigades, intents de petó, contacte corporal, excessiu apropament, etc)
- Trucades, missatges, correus electrònics o cartes de contingut sexual
- Rebre o mostrar material fotogràfic o objectes de contingut sexual
- Bromes sexistes o ridiculitzadores
- Proposicions sexuals repetides, o insinuacions en relació a la conducta sexual
- Actes sexuals no consentits (violació o intent de violació)

Davant de qualsevol sospita, les persones no han d'abordar la situació en solitari. S'ha de parlar immediatament del cas amb els professionals del Club que puguin ajudar i iniciar el procés d'actuació:

1. El procediment s'inicia amb la comunicació verbal o escrita formulada per la víctima, el seu representant legal, o qualsevol persona que tingui coneixement de la situació d'assetjament o abús sexual, al Director Tècnic del Club en la seva secció esportiva o en el seu defecte a l'òrgan superior. Si la comunicació es formula verbalment es procurarà, sempre que sigui possible, la seva ratificació posterior per escrit.
2. S'entrevistarà a les persones afectades - denunciants, denunciats presumpta víctima-, i als testimonis i altres persones d'interès, si n'hi ha.
3. Dins del termini de 10 dies naturals des del coneixement dels fets, s'haurà d'elaborar un informe amb la seva corresponent valoració i proposta d'actuacions.

CLUB NATACIÓ SANT FELIU

C/Montserrat s/n – Tel. 93 666 14 44 - Web www.cnsf.cat
08980 Sant Feliu de Llobregat. (Barcelona) – Correu Electrònic: info@cnsf.cat

La investigació haurà de realitzar-se d'acord amb els principis de confidencialitat, celeritat, prudència i amb la màxima sensibilitat i respecte per a les persones implicades, prioritant en els casos en què es vegin involucrades persones menors d'edat.

Davant l'evidència d'un delicte sexual, en cas de què l'apreciació de l'acte comès o del seu intent és que es tracta d'una agressió física o violació:

1. La persona que presenciï una situació de delicte sexual, haurà d'acostar-se a la víctima, protegir-la i mostrar el seu suport.
2. Contactar immediatament a la policia i l'autoritat competent en matèria de benestar de la infància i joventut, així com comunicar-ho a la direcció del Club, que serà qui contactarà amb a la família de la víctima.
3. Escoltar la persona agredida amb molta atenció i respecte, proporcionar-li recolzament emocional i no deixar-la sola en cap moment
4. Acceptar ajuda de les persones que s'acostin a donar suport
5. Identificar la persona agressora i intentar retenir-la fins que arribin les autoritats competents, sempre i quan no es posi en perill la integritat física de les persones que ajuden

Cal recordar que és important:

- Vetllar per la seguretat integral de l'infant o jove.
- Contactar immediatament amb el pare i la mare de la persona, si aquests no han estat prèviament avisats
- Si el pare o la mare no han informat el servei de protecció i benestar de la infància, contactar amb els serveis socials.
- Si l'infant o jove mostra signes físics d'abús sexual o altres, cal portar-lo immediatament al centre de salut.
- Una vegada s'ha informat del cas a les autoritats competents, aquestes juntament amb la policia són les que han de donar els passos següents.
- Evita i tallar els possibles rumors que puguin afectar negativament a la víctima.

Sant Feliu de Llobregat a 17 de desembre de 2020

agenciaparera.com
agenciaparera.cat
Assegurances